

memo

aan Hoogheemraadschap van Schieland en de
Krimpenerwaard

onderwerp Addendum waterhuishoudingsplan
Westergouwe

van Projectbureau Westergouwe

telefoon 0182-527683

datum 15 november 2012

Kenmerk WGMM121115.02

1. Inleiding

De veranderende woningmarkt en ontwikkelingen binnen het project Westergouwe zelf hebben geleid tot aanpassing van het plan van Westergouwe. De aanpassingen zorgen ervoor dat eerdere afspraken over waterhuishouding deels herzien moeten worden. Het projectbureau Westergouwe heeft bovendien de wens om het bestemmingsplan Westergouwe partieel te herzien, zodat meer uitgeefbaar gebied kan worden gecreëerd. Om de voorgenomen planwijzigingen af te stemmen en vast te leggen hebben het projectbureau Westergouwe en het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard hun samenwerking geïntensiveerd via een serie van overleggen.

Dit addendum is het resultaat van deze afstemming en is bedoeld om de inhoudelijke wijzigingen van de afspraken uit het oorspronkelijk waterhuishoudingsplan, met de titel Waterhuishouding Westergouwe van 14 januari 2008, vast te leggen. Als uitgangspunt voor de wijzigingen geldt dat het systeemgedrag van het watersysteem niet wijzigt. Dit uitgangspunt is bij de wijzigingen beschreven in dit document volledig ingevuld en geborgd.

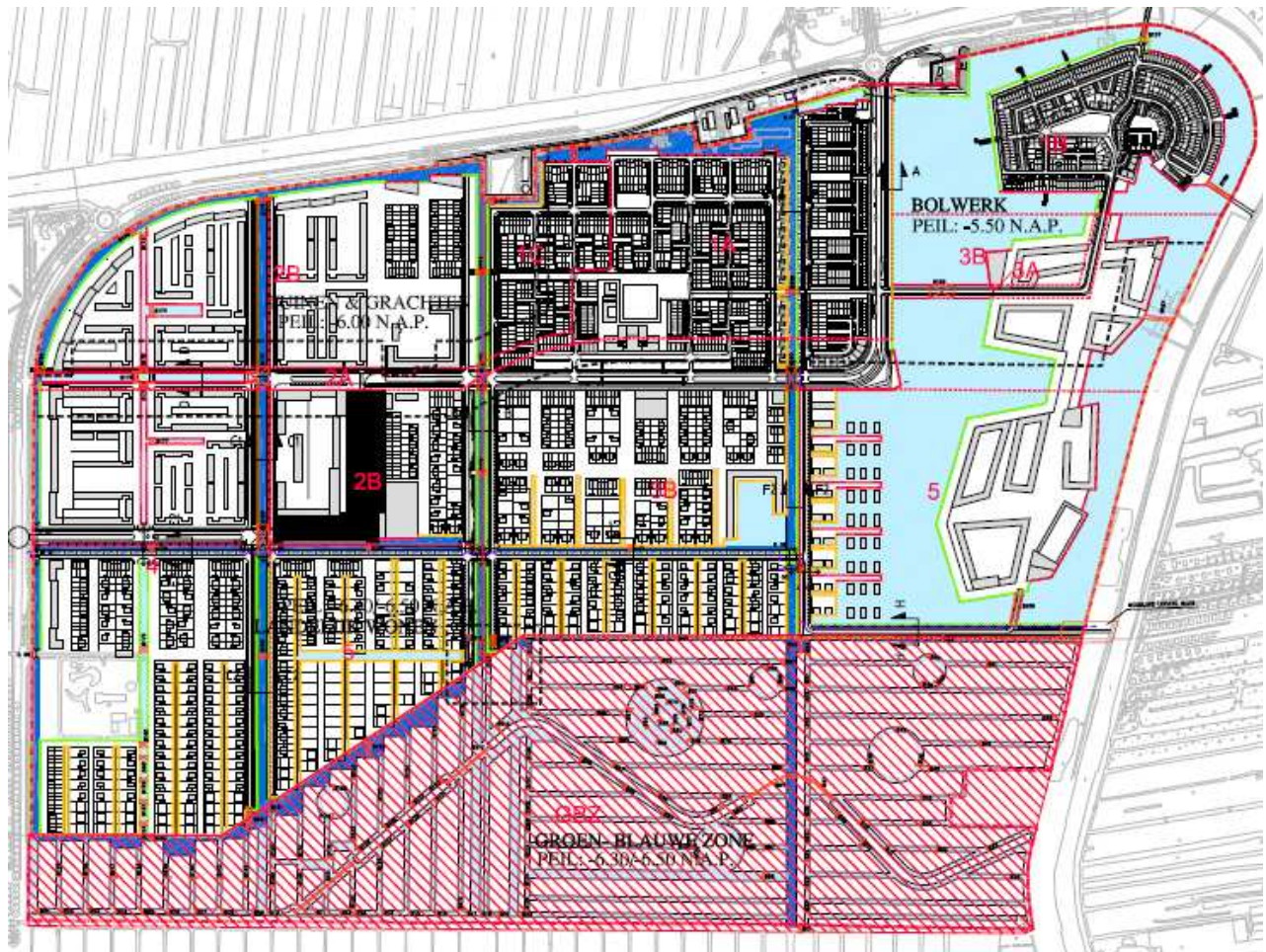
2. Achtergrond planwijzigingen

Dit hoofdstuk gaat kort in op de achtergrond van de planwijzigingen in Westergouwe. Het begint met een opsomming van de belangrijke documenten die zijn vastgelegd over de waterhuishouding van Westergouwe. Vervolgens wordt ingegaan op de planwijzigingen zelf.

Voorgeschiedenis afspraken waterhuishouding

Het besluitvormingstraject over water en Westergouwe heeft geleid tot drie documenten waarin de afspraken zijn vastgelegd. Deze afspraken zijn in toenemend detailniveau geordend:

- 1) De voorwaarden van de minister van VROM (brief van 16 november 2004 over afspraken uit het overleg van 30 september 2004)
- 2) De brief aan ministerie van VROM (van 22 december 2004) door provincie en gemeente (van 30 november 2004) waarin de afspraken worden bevestigd.
- 3) Het waterhuishoudingsplan voor Westergouwe (definitieve versie van 14 januari 2008) gekoppeld aan bestemmingsplan Westergouwe (onherroepelijk geworden op 28 juni 2011)
- 4) De raamkeurvergunning voor Westergouwe (onherroepelijk geworden op 25 april 2012)

Afbeelding 1. De keurvergunning van Westergouwe, waarin de genoemde peilen zijn gerelateerd aan het zomerpeil.

De planwijzigingen

Drie ontwikkelingen hebben geleid tot aanpassing van het plan van Westergouwe:

1. Aanpassing van de Groenblauwe zone: de subsidie voor de inrichting van de recreatieve zone is ter discussie komen te staan. Daarnaast is een perceel in het groenblauwe zone uiteindelijk niet verworven naar aanleiding van een uitspraak van de Raad van State. Dit heeft geleid tot een ander ontwerp van de Groenblauwe zone.
2. Inpassing van Bergambachtleiding (BAL) van Dunea: er is gekozen om de waterleiding in te passen en niet meer te verleggen. De verlegging bleek niet haalbaar. Hierdoor is een inpassingszone opgenomen in het ontwerp en moeten de grenzen van peilgebieden wijzigen.
3. Marktgericht bouwen: sinds vaststelling van het bestemmingsplan is de woningmarkt ingrijpend veranderd. Dit heeft geleid tot optimalisatie van woningaanbod in het plan. In de nieuwe plannen is geplande hoogbouw en het waterwonen in deelgebied Bolwerk vervangen door grondgebonden

woningen. Dit heeft meer uitgeefbaar terrein. Hierdoor neemt theoretisch de ruimte voor open water in het deelgebied Bolwerk af. De bepaling in het bestemmingsplan dat in het woonmilieu Bolwerk 50% open water moet worden gerealiseerd blijft echter in stand, zodat ten principale te zijner tijd het derde Bolwerk meer water zal moeten bevatten. Het is echter gezien de huidige ontwikkelingen niet bij voorbaat te garanderen dat te zijner tijd volledig aan deze eis invulling kan worden gegeven. Gezien de lange periode waarin de ontwikkeling plaatsvindt is nu nog niet aan te geven in welke mate de afgesproken wateroppervlak in Bolwerk zal veranderen. Daarom is in dit addendum een scenario uitgewerkt waarbij het landoppervlak in deelgebied Bolwerk is gemaximaliseerd. Dit om aan te tonen hoe ook in deze extreme situatie aan de eisen ten aanzien van het systeemgedrag invulling kan worden gegeven.

Afbeelding 2. Uitwerking waterhuishouding Westergouwe 2012 (situatie zomerpeil)

3. Wijzigingen in het waterhuishoudingsplan

In deze paragraaf worden de wijzigingen ten opzichte van het waterhuishoudingsplan voor Westergouwe toegelicht. Er zijn thans geen wijzigingen van de afspraken in het vastgestelde waterhuishoudingsplan voorzien anders dan in het navolgende beschreven.

Waterberging

Het watersysteem van het aangepaste plan heeft een systeemgedrag dat gelijk is aan de plannen uit het waterhuishoudingsplan en de keurvergunning. Dit is verzekerd in de volgende uitgangspunten:

1. de waterbergingsruimte als volume binnen het plan voor Westergouwe neemt niet af (131.200 m^3 zoals aangegeven in bijlage I);
2. de waterafvoer via de twee automatische regelbare stuwen binnen Westergouwe in perioden van afvoer is niet groter dan opgenomen in het waterhuishoudingsplan;

3. de waterberging in het gebied dat onderdeel blijft van peilgebied hoge Blok blijft minimaal gelijk aan de waterberging opgenomen in het waterhuishoudingplan en de keurvergunning (19,3 hectare en omgerekend 57.900 m³ zoals aangegeven in bijlage I).

Deze uitgangspunten geven ruimte om met de waterberging te schuiven tussen de peilgebieden binnen Westergouwe. Zo is er ruimte voor flexibiliteit in de plannen. De flexibiliteit mag worden ingezet onder de volgende randvoorwaarden.

1. De verhouding tussen het verplaatsen van open water van Bolwerk naar de Groenblauwe zone is 3:1. Het verplaatsen van open water van Bolwerk naar Tuinen en grachten heeft een verhouding van 6:1.
2. Het verschil in percentage open wateroppervlak in een peilgebied in een gewijzigde situatie mag niet meer dan 10 procent afwijken van de percentage open wateroppervlak in dit peilgebied conform het oorspronkelijke waterhuishoudingsplan.
3. Veranderingen in het plan moeten altijd worden getoetst door HHSK.

De verhoudingen tussen de peilgebieden zijn afgeleid aan de hand van de normen uit het Nationaal Bestuursakkoord Water en de Waterverordening van de Provincie Zuid-Holland. De verhoudingen tussen de peilgebieden borgen de robuustheid van de waterhuishouding van Westergouwe en de robuustheid van de benedenstrooms gelegen peilgebieden. De percentages openwater mogen niet meer dan 10% veranderen om negatieve bijeffecten van grote veranderingen te voorkomen. De eindtoetsing van het waterhuishoudingplan ligt bij HHSK.

De vergelijking van de waterberging in de keurvergunning en de minmaal benodigde waterberging bij het scenario van maximaal landoppervlak in Bolwerk is toegevoegd als tabel in bijlage I. De waterberging in de uitwerking van de waterhuishouding is te zien in bijlage II. De tabel geeft het wateroppervlak, de totale oppervlaktes en het volume waterberging per peilgebied weer. De vereiste waterberging in het gehele plangebied is aanwezig in het nieuwe functionele ontwerp van de Groen Blauwe Zone.

Waterstructuur

De nieuwe waterstructuur is gebaseerd op de aangepaste plannen voor Westergouwe. De BAL-leiding is ingepast en de grenzen van de peilgebieden zijn verlegd. Daarnaast is er extra waterberging voorzien in de groenblauwe zone. Dit is bedoeld om aan te tonen dat de plannen kunnen voorzien in voldoende waterberging indien het uitgeefbaar terrein in deelgebied Bolwerk inderdaad wordt gemaximaliseerd.

De leidende elementen in de nieuwe waterstructuur zijn:

1. Verlegging van de waterscheidingen tussen de peilgebieden;
2. Aanwezigheid van 2 hoofdwatertangen die ook de BAL-leiding kruisen;
3. Vergroting van het woonoppervlak Bolwerk en verkleining van het wateroppervlak in peilvak Bolwerk;
4. Beperkte vergroting van de waterberging in Tuinen en Grachten en vergroting van de waterberging in de Groenblauwe zone.

De nieuwe waterstructuur is weergegeven in bijlage II. Hierin is een tekening voor zomerpeil en een tekening voor winterpeil opgenomen.

Waterkwaliteit:

De ontwerpprincipes op het gebied van waterkwaliteit en vismigratie zijn niet veranderd. Door de verlegging van de peilgebiedsgrenzen wordt het peilgebied Bolwerk iets groter. Door de hogere peilen hier zal de kwel dus ook over dit deel meer worden weggedrukt. De grensverschuiving tussen de peilgebieden Tuinen en Grachten en Landelijk Wonen leiden niet tot een substantiële verandering in de verhoudingen van oppervlakten tussen de verschillende peilgebieden. Hierdoor hebben de grensverleggingen per saldo nauwelijks en misschien een klein positief effect. De inrichting van de Groenblauwe zone is veranderd. De doelen en uitgangspunten voor de waterkwaliteit in de groenblauwe zone blijven echter ongewijzigd.

Kunstwerken

De ontwerpprincipes voor kunstwerken in watertangen blijven ongewijzigd.

Te handhaven bebouwing

In het waterhuishoudingsplan is aangegeven dat de 8 woningen en boerderijen (met adressen Provincialeweg 2, 4, 10,12,14,26, 28 en 38) worden ingepast. Eén boerderij (Provincialeweg 28) is inmiddels gesloopt. De overige woningen worden ingepast. Hierbij gelden de uitgangspunten uit het waterhuishoudingsplan. De monumentale boerderij (Provincialeweg 38) moet bij inpassing waarschijnlijk waterhuishoudkundig geïsoleerd worden ten opzichte van de rest van Westergouwe (vanwege huidige aansluiting op peilvak aan de overkant van de N456 en de beperkingen van de funderingen van de woning). Dit wordt zoveel mogelijk op het perceel opgelost. De uitwerking hiervan vindt in een later stadium plaats.

Rolverdeling bij beheer en onderhoud watergangen

De waterstructuur en de verdeling hoofdwatgangen en secundaire watgangen, in vooral peilgebied Tuinen en Grachten en in mindere mate in Landelijk wonen, veranderd. Het hoogheemraadschap is verantwoordelijk voor onderhoud van hoofdwatgangen, de gemeente voor onderhoud aan secundaire watgangen. De huidige wensen van het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard ten aanzien van de verdeling hoofdwatgangen en secundaire watgangen zijn verwerkt in de tekening in bijlage II. In dit voorstel krijgt de gemeente Gouda vooral in het peilgebied Tuinen en Grachten meer water in beheer dan eerder overeengekomen in het waterhuishoudingsplan en de keurvergunning. Vanuit het oogpunt van sturing op totale maatschappelijke kosten van beheer en onderhoud wordt het navolgende afgesproken:

1. Er komen 2 hoofdwatgangen van noord naar zuid die ook de BAL-leiding kruisen en zijn gesitueerd conform afbeelding 2;
2. Over de verdeling hoofdwatgangen en secundaire watgangen anders dan de hoofdwatgangen reeds vastgelegd in afbeelding 2 worden bij de nadere uitwerking van de peilgebieden Tuinen en Grachten dan wel Landelijk Wonen nadere afspraken gemaakt.

Fasering

Woningmarkt is blijvend veranderd. Dit betekent dat er minder zekerheid is over het verkooptempo en dus over de planning en fasering van Westergouwe. Voorlopig wordt vooral de ontwikkeling van het eerste deelgebied WG-I voorbereid. De andere deelgebieden volgen na 2015.

Voorafgaand aan nieuwe werkzaamheden zal het projectbureau faseringstekeningen in het kader van de watervergunning (aangevraagd als keurvergunning) ter goedkeuring toesturen aan het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard. De eerste faseringstekening voor het dempen en graven van water voor de grondverbetering van het eerste deelgebied van Westergouwe is inmiddels goedgekeurd.

Relaties met grondwater

De ontwerpprincipes voor de relaties met grondwater zijn niet veranderd.

Riolering

De ontwerpprincipes voor de relaties met de afvalwaterketen en afkoppelen zijn niet veranderd.

Groenblauwe zone

Het ontwerp van de groenblauwe zone is veranderd. Belangrijkste punt is de inrichting van zogenaamde waterbergingsgebieden. Doel hiervan is om meer open waterberging te realiseren als compensatie voor elders in het plangebied te dempen water en de toename van de verharding. Het realiseren van plassen of meer/grotere watgangen leidt tot een verhoogd risico op een toename van de kwel en de kans op bodemopbarsting. Om deze risico's te voorkomen wordt deze berging gerealiseerd door in delen van het gebied het maaiveld af te graven tot oppervlaktewaterpeil, zodat bij enige peilstijging dit gebied onderloopt en mee doet in berging van oppervlakte water.. Het ontwerp, zoals weergegeven in bijlage II, gaat nu uit van de volgende punten:

1. De waterbergingsgebieden worden ingericht als riet- of moeraszone met een bodempeil van NAP - 6,50 meter;
2. De bestaande watgangen blijven gehandhaafd op de leggerdiepte van NAP -6,90 meter en zorgen voor aan- en afvoer (doorstroming) in het gebied;
3. De hoofdwatgang op de grens tussen het deelgebied Landelijk Wonen en de Groen Blauwe zone wordt als volgt aangelegd:

- a. 8 meter breedte op de waterlijn
 - b. taluds van minimaal 1:3
 - c. 0,5 meter waterdiepte (in verband met het risico op bodemopbarsting)
 - d. 5 meter onderhoudsstrook aan de zijde van het deelgebied Landelijk Wonen voor rijdend onderhoud
4. Toepassing van duikers met een diameter van 600 mm in overige watergangen omdat in de Groene Blauwe zone maar een relatief kleine drooglegging aanwezig is waardoor duikers met een diameter van 800 mm leiden tot een verhoogde aanleg van de dammen, dan wel een verdiepte aanleg van de duikers waardoor deze deels in de waterbodem komen te liggen en daardoor dus voor dat deel niet effectief zijn. Waterstaatkundig heeft dit ook geen gevolgen omdat in dit deelgebied relatief veel watergangen en verbindingen aanwezig zijn, zodat dit niet leidt tot een verhoogde kans op problemen voor de ontwatering. De duikers hebben een bodempeil op NAP -6,90 meter, waardoor ze voor 2/3 met water en voor 1/3 met lucht gevuld zijn. Dit voldoet aan het beleid van het hoogheemraadschap.
5. De handhaving van de bestaande dwarstocht die in de huidige situatie en in de toekomst wordt onderhouden met een combinatie van varend onderhoud en onderhoud aan de westzijde.

De tekening in bijlage II geeft het aangepaste functionele ontwerp voor de Groenblauwe Zone weer. Er wordt gewerkt aan een landschappelijk inrichtingsplan voor de Groenblauwe zone. Hierin wordt een beheerparagraaf opgenomen, waarin wordt ingegaan op het toekomstige beheer en onderhoud. Deze wordt afgestemd met HHSK.

Bijlage I Tabel vergelijking waterberging peilgebieden

Bijlage II Tekeningen nieuwe waterstructuur bij winterpeil en zomerpeil